

samme ansvar som under udførelsen af sine øvrige funktioner som medlem af den danske regering. Han har således pligt til at modsætte sig enhver vedtagelse i Rådet, som vil stride mod den danske grundlovs ufravigelige bestemmelser. Det samme gælder ikke for et dansk medlem af Kommissionen eller for en dansk dommer i Fællesskabernes domstol. Disse to institutioner er jo netop uafhængige af medlemsstaterne. Det forhold, at de overladede beføjelser er begrænset af den danske grundlovs ufravigelige bestemmelser – herunder især bestemmelserne om frihedsrettighederne – er ikke ensbetydende med, at den danske grundlov »kommer til at gælde« for fællesskabsinstitutionerne som sådan, eller af fællesskabsdomstolen får pligt til eller blot beføjelse til at påse, at Rådet eller Kommissionen overholder grundloven.

Derimod betyder begrænsningen i de overladede beføjelser, at de umiddelbart anvendelige fællesskabsbestemmelser kun kan anvendes i Danmark med samme forbehold for deres grundlovmæssighed som det, der gælder for danske love.

b. Fællesskabsdomstolen har imidlertid udtalt, at det ikke påvirker en retsakts virkning i en medlemsstat, at det bliver gjort gældende, at den krænker denne stats nationale forfatning.

Dette synspunkt er bl.a. fastslået i en dom afsagt af Domstolen den 17.12.1970.¹¹⁵

Forvaltningsdomstolen i Frankfurt am Main havde i medfør af fællesmarkedstraktatens art. 177 forelagt Domstolen forskellige spørgsmål til præjudiciel afgørelse. Spørgsmålene vedrørte gyldigheden af visse regler i forordningerne om markedsordningen for korn. Disse regler fastsætter bl.a., at der for eksport af korn kræves en eksportlicens, at der ved udstedelsen af licensen skal stilles kaution, og at sikkerheden fortabes, hvis licensen ikke udnyttes. Den tyske domstol anmodede bl.a. fællesskabsdomstolen om en præjudiciel afgørelse af spørgsmålet om, hvor vidt denne ordning var ugyldig, fordi den, som det blev påstået, var i strid med visse principper i den tyske grundlov, bl.a. et såkaldt proportionalitetsprincip. Fællesskabsdomstolen besvarede dette spørgsmål således:

»Fællesskabsrettens ensartede gyldighed ville blive beskåret, hvis nationale regler el-

ler grundsætninger blev inddraget i afgørelsen om gyldigheden af fællesskabsinstitutionernes retsakter. Gyldigheden af sådanne retsakter kan kun bedømmes efter fællesskabsretten. Den ret, der er skabt af traktaten og således hidrører fra en selvstændig retskilde, vil på grund af sin særlige beskaffenhed ikke kunne blive retligt modsagt af nogen som helst national regel uden at miste sin fællesskabskarakter, og uden at det retlige grundlag for selve Fællesskabet blev undergravet. Derfor kan det ikke påvirke gyldigheden af en fællesskabsretsakt eller dens virkning i en medlemsstat, at det bliver gjort gældende, at grundrettigheder i den form, de har fået i en medlemsstats forfatning, eller strukturprincipper i den nationale forfatning er blevet krænket.

Man må dog undersøge, om ikke en tilsvarende fællesskabsretlig garanti er blevet overtrådt; thi respekten for grundrettighederne udgør en del af de almindelige retsprincipper, hvis overholdelse domstolen skal sikre. Beskyttelsen af disse rettigheder må ganske vist bygge på medlemsstaternes fælles forfatningsmæssige traditioner, men må sikres inden for rammerne af Fællesskabets struktur og formål. Herefter må det under hensyn til den tvivl, forvaltningsdomstolen har givet udtryk for, undersøges, om kautionsordningen har krænket grundrettigheder, hvis overholdelse Fællesskabets retsorden må sikre.«

Domstolens afgørelser på dette område må ses på baggrund af kompetencefordelingen mellem denne domstol og de nationale domstole. Som nævnt foran i afsnit II, punkt 3, kan fællesskabsdomstolen (og kun den) tage stilling til spørgsmålet om gyldigheden af retsakter fra Fællesskabernes institutioner. Men fællesskabsdomstolen har ingen kompetence til at fortolke eller anvende medlemsstaternes grundlove.¹¹⁶ Domstolen kan ikke optræde som forfatningsdomstol for medlemsstaterne. Hvis Domstolen skal kunne yde nogen form for beskyttelse for den enkelte virksomheds eller borgers grundrettigheder over for retsakter fra Fællesskabernes institutioner, må denne beskyttelse derfor udledes af fællesskabsretten selv. Men da traktaterne ikke selv indeholder noget katalog af grundrettigheder, må disse grundrettigheder bygges på medlemsstaternes